

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ**

Спорт және өнер факультеті

«БЕКІТЕМІН»

Қабылдау комиссиясының
төрайымы, университет ректоры
Ж.Темірбекова
2023 ж.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Дайындау бағыты: 6В014-Жалпы дамудың пәндік мамандандырылған
мұғалімдерін даярлау
Білім беру бағдарлама тобы: В007-Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін
даярлау

Түркістан – 2023

Құрастырған:
Аға оқытушы

Г. Абдуллаева

Шығармашылық емтихан бағдарламасы «Бейнекеу өнері» кафедрасының
мәжілісінде талқыланды. Хаттама №9. «12...»...05.....2023ж.

Кафедра меңгерушісі

М.Н.Шаханбаев

Факультеттің академиялық комитетінде мақұлданды,
Хаттама №9... «16...»...05.....2023ж.

Академиялық комитет төрағасы/төрайымы

Ұ.Кулетова

Факультет деканы

Б.З.Абусейтов

Келісілді:

Академиялық мәселелер вице-ректоры

Э.Идрисова

Университет Академиялық комитетінде бекітілді,
Хаттама №10. «18...»...05.....2023ж.

Мазмұны

1	Жалпы ережелер	4
2	Емтиханның мақсаты мен міндеттері	4
3	Емтиханды ұйымдастыру тәртібі	4
4	Апелляция	5
5	Бірінші шығармашылық емтиханды өткізу талаптары мен бағалау көрсеткіштері	5
4	Екінші шығармашылық емтиханды өткізу талаптары мен бағалау көрсеткіштері	7
5	Ұсынылатын әдебиеттер тізімі	8

1. Жалпы ережелер

В007-Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау білім беру бағдарламалары тобы бойынша шығармашылық емтихан өткізудің осы бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» № 600 бұйрығы негізінде жасалған.

Шығармашылық емтихандарды өткізу шығармашылық емтиханды талап ететін білім беру бағдарламалары тобы бойынша оқуға түсуші құжат тапсырған жоғары оқу орнында жүргізіледі.

В007-Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау білім беру бағдарламалары тобы бойынша талапкерлерді қабылдауға арналған шығармашылық емтиханның жеке алғы шарттарының мүмкіндіктерін анықтау. Өтініш берушінің біліктілігіне сәйкес келетін кәсіби тапсырмаларды орындатып шығармашылық дайындығын анықтау.

Шығармашылық емтихан 45-балдық жүйемен бағаланады.

2. Емтиханның мақсаты мен міндеттері

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің В007-Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау білім беру бағдарламалары тобына құжат тапсырған талапкерлер арасынан шығармашылық және өнер саласына бейімі бар, дарынды жастарды іріктеп алу және келешекте олардың осы сала бойынша жоғары білім алуына жол ашып, бағыт-бағдар беру.

3. Емтиханды ұйымдастыру тәртібі

Шығармашылық емтиханның кестесін (өткізу күні, уақыты мен орны, консультациялар) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттарды қабылдау басталмай тұрып, алдын ала кешіктірмей талапкерлерге хабарлайды.

Талапкерлер шығармашылық емтихан өткізілетін аудиторияға жеке басын куәландыратын құжатты көрсетіп кіреді.

Шығармашылық емтихан басталғанға дейін талапкерге шығармашылық емтиханды өткізу тәртібі түсіндіріледі, шығармашылық емтихан басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны, апелляцияға өтініш беру процедуралары айтылады.

Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаты бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламаларына түсуші адамдар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламаларының тобына қысқартылған оқыту мерзімдерін көздейтін жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша түсуші адамдар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаты бар оқуға түсушілер үшін шығармашылық емтихандар 45 балдық жүйе бойынша бағаланады.

Қысқартылған оқыту мерзімдерін көздейтін жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша оқуға түсушілер үшін шығармашылық емтихан 20 балдық жүйе бойынша бағаланады.

Шығармашылық емтиханды қорытындылары – бағалау ведомостарымен, комиссияның еркін нысандағы хаттамасымен ресімделеді және қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына нәтижелерді жариялау үшін беріледі. Комиссия хаттамасына төраға және комиссияның барлық қатысқан мүшелері қол қояды. Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткізілетін күні жарияланады.

Шығармашылық емтихандар саны екі: I Шығармашылық емтихан - «Сурет» (адам бетінің гипстен жасалған маскасының суреті); II - Шығармашылық емтихан: «Кескіндеме» (натюрморт).

4. Апелляция

Қабылдау емтихандарын өткізу кезеңінде шығармашылық емтиханға қойылатын талаптарды сақтау, даулы мәселелерді шешу, тиісті емтихандарды тапсырушы адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында Ректор бұйрығымен, төрағасын қоса алғанда, құрамы тақ саннан тұратын апелляциялық комиссия құрылады.

Апелляцияға өтінішті шығармашылық емтихан тапсырған тұлға апелляциялық комиссия төрағасының атына өтінішті өз атынан береді және шығармашылық емтихан нәтижелері жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13:00-ге дейін қабылданады және апелляциялық комиссия өтінішті бір жұмыс күні ішінде қарайды.

Апелляциялық комиссияның шешімі отырысқа оның құрамының кемінде үштен екісі қатысса, заңды деп есептеледі. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция жөніндегі шешім қатысып отырған Комиссия мүшелері санының көпшілік даусымен қабылданады.

Апелляциялық комиссия мүшелерінің дауыстары тең болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға және қатысып отырған комиссияның барлық мүшелері қол қойған хаттамамен ресімделеді.

5. Бірінші шығармашылық емтиханды өткізу талаптары мен бағалау көрсеткіштері

I - Шығармашылық емтихан - «Сурет». Суретті салу кезінде талапкерлер алдына А3 форматтыға қағаз, қарындаш, өшіргі т.б. заттарды алдын - ала дайындап қою қажет. Шығармашылық емтихан кезінде талапкер себепсізден себепсіз орынан тұруға, басқа іс қимылдарды жасауға болмайды.

Сурет пәнінің емтихан мазмұны. В007–Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау білім беру бағдарламалары тобы бойынша бірінші шығармашылық емтихан сурет пәнінен нұсқаға қарап практикалық сурет салу түрінде жүргізіледі. Суреттен емтихан тапсыратын талапкерлер тұрмыс заттарынан құрылған, көлемі, түсі әр түрлі, фонында екі мата ілінген, жанынан жарық түсірілген бас суретін салады. Суреттен емтиханды талапкерлер А3 форматқа (290x420) қарапайым қарындашпен композициялық заңдылықтарды сақтай отырып, көлемді заттар құрылымын талдау жасау негізінде бас суретін салады, заттардың пропорциясын, кеңістікте бір-бірінен алыс-жақын орналасуын, жеке заттардың пішінін талдай отырып, сызықтық және ауа перспективаларының заңдылықтарын сақтауы тиіс.

Суреттен орындалған жұмыстарды бағалау кезінде мынадай шығармашылық қабілеттер пен көркемдік білім деңгейлері ескеріледі:

1. Суретті қағаз бетіне орналастыра білу, композиция заңдылықтарын білу (формат пен бас суретінің салыстырмалық қатынасын сақтау);
2. Зат көлемін, құрылымын түсіну деңгейі;
3. Сызықтық және ауа перспективасы заңдылықтарын қолдана отырып бейнелеу міндеттерін шешу деңгейі;
4. Сурет салу кезінде көлемді заттардың көлемін бере білу қабілеті;
5. Сурет салу, штрихтау техникасын меңгеруі.

№1 шығармашылық емтихан – «Сурет» (адам бетінің гипстен жасалған маскасының суреті) пәнінен шығармашылық емтиханды тапсыруға талапкерлерге 3 (үш) сағат уақыт беріледі.

№1 шығармашылық емтихан – «Сурет» (адам бетінің гипстен жасалған маскасының суреті) пәнінен емтихан нәтижелерін бағалау критерийлері:

«45-40» балл. Жұмыс өте жоғары деңгейде, барлық композиция заңдылықтарына сай орындалған. Заттарды қағаз бетіне орналастыруы және конструктивтік құрылымын бейнелеуі, көлеңке-жарықты беруі өте жоғары деңгейде. Заттардың материалын беруде тамаша шеберлік көрсеткен. Сурет салу техникасын өте жоғары меңгерген.

«39-30» балл. Жұмыс жоғары деңгейде сауатты орындалған. Конструктивтік құрылымын, көлеңке-жарықты дұрыс бере білген. Сурет техникасын жақсы меңгерген. Кеңістік пен заттардың материалдығын өте жақсы бере білген.

«29-5» балл. Жұмыс талапқа сай орындалған. Композиция заңдылықтары орындалған. Суреттің орындалу техникасын жақсы меңгерген. Кеңістік пен материалдықты беруде кемшіліктер бар.

«4» балл. Қағаз бетіне бейнелейтін нұсқаның конструкциялық құрылысы айқын орындалмаған, бояу тәсілі төмен деңгейде берілген. Заттардың материалдылығы айқын көрсетілмеген.

- 45-40 балл - 5 (өте жақсы)
 39-30 балл - 4 (жақсы)
 25-5 балл - 3 (қанағаттанарлық)
 4-0балл - 2 (қанағаттанарлықсыз)

6.Екінші шығармашылық емтиханды өткізу талаптары мен бағалау көрсеткіштері

Екінші шығармашылық емтихан «Кескіндеме» пәнінен нұсқаға қарап бояу түрлерін пайдалана отырып практикалық сурет салу түрінде жүргізіледі.

Талапкерлер кескіндеме пәні бойынша емтиханда тұрмыс заттарынан құралған көлемі, түсі әр түрлі, екі мата фонында, жанынан жарық түсірілген натюрморт суретін бояумен салады.

Кескіндемеден емтиханды талапкерлер А3 форматқа (290x420) акварель, гуашь бояуларын пайдаланып композициялық заңдылықтарды сақтай отырып, көлемді заттар құрылымын талдай отырып салады. Заттардың пропорциясын, кеңістікте орналасуын, жеке заттардың түстерін үйлестіре отырып, жарық-көлеңке, сызықтық және ауа перспективалары заңдылықтарын сақтауы арқылы бояумен сурет салады.

Кескіндемеден орындалған жұмыстарды бағалау кезінде мынадай шығармашылық қабілеттер пен білім деңгейлері ескеріледі:

1. Суретті қағаз бетіне дұрыс орналастыра білу, композиция заңдылықтарын білу (бейне мен натюрморттың салыстырмалық қатынасын анықтау);
2. Зат көлемі негізін, құрылымын, материалдығын түсіну мен бейнелеу деңгейі;
3. Ауа, сызықтық перспектива, жарық-көлеңке, түстік қатынас талаптарын бейнелеу;
4. Сурет салу кезінде көлемді заттарды бояумен жазу арқылы көлемін, пішінін бере білу қабілеті;
5. Бояумен, қылқаламмен сурет салу техникасын меңгеру дағдысы.

№2 шығармашылық емтихан – Кескіндеме (натюрморт) пәнінен емтихан нәтижелерін бағалау критерийлері:

«45-40» балл. Жұмыс өте жоғары деңгейде, барлық композиция заңдылықтарына сай орындалған. Заттарды қағаз бетіне орналастыруы және конструктивтік құрылымын бейнелеуі, көлеңке-жарықты беруі өте жоғары деңгейде. Заттардың фактурасын бояумен көрсетуде тамаша шеберлік көрсеткен. Кескіндемені салу техникасын өте жоғары меңгерген.

«39-30» балл. Жұмыс жоғары деңгейде сауатты орындалған. Конструктивтік құрылымын, көлеңке-жарықты дұрыс бере білген. Сурет техникасын жақсы меңгерген. Кеңістік пен заттардың материалдығын өте жақсы бере білген.

«29-5» балл. Жұмыс талапқа сай орындалған. Композиция заңдылықтары орындалған. Кескіндемені орындалу техникасын жақсы меңгерген. Кеңістік пен материалдықты беруде кемшіліктер бар.

«4» балл. Қағаз бетіне бейнелейтін нұсқаның конструкциялық құрылысы айқын орындалмаған, бояу тәсілі төмен деңгейде берілген. Заттардың материалдылығы айқын көрсетілмеген.

45-40 балл - 5 (өте жақсы)

39-30 балл - 4 (жақсы)

25-5 балл - 3 (қанағаттанарлық)

4-0балл - 2 (қанағаттанарлықсыз)

7. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Тұстану. Оқу құралы. Қ.Ералин, - Түркістан, Тұран. 2019.
2. Бейнелеу композициясы. Оқу құралы. Түркістан, 2018. Қ.Ералин
3. Бейнелеу өнерін оқыту әдістемесі. Оқулық Шымкент-2014ж. М.Тәңірбергенов.
4. Бейнелеу өнерін оқыту әдістемесі. Оқу құралы. Алматы. 2018. М.С.Мырзаканов
5. Бейнелеудің мамандық пәндерін оқыту әдістемесі. Оқулық. Алматы, Эверо-2018 ж. Қ.Ералин, А.Ералина
6. Описание и анализ произведения искусства. М Учебное пособие. Алматы, 2015. Л.Р. Золотарева
7. Бейне және өлшем. Оқу құралы. Түркістан. 2018ж. Ж.Ж.Бейсенбеков, Г.Д.Абдуллаева.
8. Цветоведение. Колористика в композиции: Учебные пособие. Никитина Н.П. 2015.- 88 с.:
9. Ли, Н. Голова человека. Основы учебного академического рисунка / Н. Ли. - М.: Эксмо, 2017.
10. Основы рисования и живописи / пер с англ. А. Степановой. – Москва: Издательство АСТ, 2017
11. М.Б.Похлебаева. Академический рисунок: методические указания/ сост.– Краснодар: 2017. – 20с. – 100 экз.
12. Техника акварельной живописи. П. П. Ревякин 2017